

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на Димо Симеонов Дунков, докторант в катедра "Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички" към Националната спортна академия „В. Левски“ - София на тема: „МЕТОДИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СИГУРНОСТТА ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА МАСОВИ СПОРТНИ МЕРОПРИЯТИЯ“

Рецензент: проф. Валентин Панайотов, ДН

Общо представяне на процедурата

Анализът на документите по процедурата за придобиване на образователната и научна степен “Доктор” показва, че докторантът Димо Дунков е представил пълен комплект от необходимите материали. Те са в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за развитие на академичния състав на Република България, Наредбата за придобиване на образователната и научна степен “доктор” на НСА, както и всички съпътстващи процедурата документи, с което са изпълнени изцяло административните изисквания.

Представените от кандидата документи за оценка и рецензия са следните:

- Дисертационен труд;
- Автореферат;
- Научни публикации – 2 броя.

Кратки биографични данни за кандидата

През 2016г. Димо Дунков се дипломира в Национална спортна академия „Васил Левски“, като придобива бакалавърски степени по „Физическо възпитание“ и „Спорт – треньор по футбол“. Притежава и магистърски степени в специалност „Спорт и сигурност от НСА „В. Левски“ от 2018г. и „История и цивилизации“ от Великотърновския университет. От 2018г. е преподавател в 152 ОУ „Св. СВ. Кирил и Методий“ в гр София. През 2022г е назначен за заместник-директор по учебната работа в 86 ОУ „Св. Климент Охридски“, а от 2025г. е заместник-директор АСД на 58 ОУ „Сергей Румянцев“.

Данни за представения дисертационен труд

Предложеният за рецензия труд е в обем от 135 страници от които 126 текст и 9 страници литература, включваща източници (включително електронни) на кирилица и на латиница, както и едно приложение. Работата е онагледена с 6 фигури и 9 таблици.

Темата е актуална и правилно формулирана.

Целта и задачите са представени коректно, диференцирани и насочени към решаване същността на темата на дисертационния труд.

Обект на изследването са масовите спортни мероприятия, разглеждани през призмата на сигурността, обществения ред и управлението на рискове, с фокус върху футболните срещи. Те включват професионални, аматьорски и детско-юношески състезания, когато се провеждат пред значителна публика. Поради своята популярност и социален заряд, футболът създава среда с повишен риск, която изисква целенасочени мерки за сигурност.

Предмет на изследването са методите за подобряване на сигурността при футболни мероприятия - нормативна и институционална рамка, организационни модели, технически средства, тактически подходи и взаимодействие между полиция, охрана, организатори и публика. Особено внимание се отделя на превенцията на хулиганството, управлението на тълпи, действия при кризи и прилагането на добри международни практики. Изследването цели да формулира практически приложими решения за повишаване на сигурността на масови спортни събития, като футболният мач служи като типичен пример на високорисково мероприятие.

Организацията на изследването включва пет етапа:

Подготвителен етап (планиране и концептуализация): В този начален етап се дефинират изследователските цели, задачи, обект и предмет на изследването. Провежда се предварителен анализ на съществуващата литература и нормативна уредба, свързана със сигурността на спортни мероприятия. Изготвя се детайлен план за действие и времеви график, което осигурява структурирана основа за последващите етапи.

Теоретико-аналитичен етап (кабинетно изследване): На този етап се извършва задълбочен анализ на нормативните документи, международните стандарти и научните публикации, свързани със сигурността при спортни събития. Особено внимание се обръща на документи като Конвенцията на Съвета на Европа от 2016 г. за интегриран подход към безопасността, сигурността и обслужването на футболни мачове и други спортни събития

и Регламентите на УЕФА за безопасност и сигурност. Този анализ формира теоретичната рамка на изследването и насочва фокуса към ключовите аспекти на сигурността.

Емпиричен етап (събиране на първични данни): В този етап се прилагат различни методи за събиране на данни:

- Наблюдение на място
- Анкетни проучвания
- Интервюта с експерти

Аналитично-синтетичен етап (обработка и анализ на данните): Събраните данни се обработват с помощта на статистически и качествени методи. Провежда се SWOT-анализ на системата за сигурност, който идентифицира силните и слабите страни, възможностите и заплахите. Този анализ интегрира теоретичните и емпиричните находки, предоставяйки цялостна оценка на текущото състояние на сигурността при футболните мероприятия.

Заключителен етап (обобщение и препоръки): На този финален етап се формулират изводи и препоръки, насочени към подобряване на сигурността при масови спортни събития. Препоръките са адресирани към ключовите заинтересовани страни - законодатели, правоохранителни органи, спортни клубове и фен-общности. Освен това, резултатите от изследването се представят под формата на научни публикации и доклади, с цел споделяне на знанията и насърчаване на добрите практики в областта.

В структурно отношение дисертацията е разработена според приетите изисквания за трудове с подобен характер и съдържа четири основни раздела /глави:

- Литературен обзор;
- Цел, задачи, област, методика и организация на изследването;
- Анализ на резултатите;
- Изводи и препоръки.

Разработката е амбициозна и иновативна. Представен е детайлен обзор на публикациите на различни автори, касаещи проблемите на сигурността при провеждането на спортни мероприятия, като вниманието е насочено към футболните мачове. Поставен е акцент върху разработването на конкретни стратегии за повишаването ѝ при форуми на национално и международно ниво. Извършени са подробни анализи на процесите в изследваната област: сравнителен анализ, S. W. O. T. анализ, експертна оценка, статистически и графичен анализ и анализ на риска. На базата на проведените анкетно

проучване сред посетители на футболни срещи и интервюта с експерти и ключови участници в сигурността на спортни мероприятия е направен опит за оценка на основните предизвикателства в сигурността при провеждането на спортни събития. Отговорите и мненията на респондентите са използвани при анализирането на възможните подходи и стратегии за повишаването ѝ.

Първа глава “Литературен обзор” е в обем от 32 страници и включва 3 раздела. Изяснени са основните понятия и дефиниции в управлението на сигурността. Разгледани са международните практики за управление на сигурността при спортни събития. Подробно са представени различните видове заплахи и рискове при провеждането на спортни събития. Представени са Европейските и националните законодателни регулации за сигурността при провеждането на спортни мероприятия.

Втора глава “Цел, задачи, област, методика и организация на изследването” е класически структурирана. Ясно, точно и изчерпателно са формулирани **целта и задачите** (общо 6 на брой) на дисертационния труд. Описани са **обектът, предметът и организацията** на изследването. Експериментът е проведен в пет етапа. Представянето на методиката на извършеното изследване е решено в 7 подраздела, като е постигнато изчерпателно описание на предприетите процедури при провеждането на проучването.

Използвани са следните методи на изследване:

- **Теоретичен анализ.** Извършен е систематичен преглед на научната литература, нормативни документи и международни стандарти, които регламентират сигурността на спортните събития. Анализирани са основни понятия и модели за управление на риска, стратегии за превенция, както и документи като Конвенцията от Сен Дени от 2016г., изискванията на УЕФА и националното законодателство.
- **Наблюдение (полеви изследвания).** Пряко наблюдение е проведено по време на различни футболни срещи - както високорискови професионални дербита, така и аматьорски и юношески турнири. Системата за наблюдение е базирана на предварително разработен протокол и включва оценка на контрола на достъпа, поведение на стюарди и охрана, реакции при рискови ситуации, и наличие на технически средства. Този метод позволява да се отчетат реални практики, които често остават извън официалните доклади.
- **Анкетно проучване.** Проведени са анонимни анкетни изследвания сред различни групи участници – зрители, служители по сигурността,

организатори и експерти. Анкетите са насочени към оценка на възприятията за сигурност, ефективността на прилаганите мерки, както и идентифициране на пропуски в системата. Събраните данни предоставят емпирична база за количествен анализ на ключови аспекти от сигурността.

- **Интервюта с експерти.** Чрез интервюта с представители на полицията, охранителни фирми, футболни клубове и фен-организации, са събрани задълбочени мнения относно реалното функциониране на системите за сигурност. Разкрити са бариери, добри практики и потенциални насоки за подобрене.
- **SWOT-анализ.** На базата на събраните данни е изготвен SWOT-анализ на системата за сигурност при футболни събития. Този инструмент обобщава силните и слабите страни, възможностите и заплахите, като служи за извеждане на стратегически изводи и препоръки.
- **Математико-статистически методи.** Количествените данни от анкетите и наблюденията са обработени чрез описателна статистика и сравнителни анализи. Използвани са подходящи статистически инструменти за оценка на зависимости и разлики между групи. Резултатите са представени чрез графики и таблици.
- **Комбиниране и интерпретация на данни.** Използването на различни методи позволява триангулация на информацията – потвърждение на едни и същи явления от различни източници. Това повишава надеждността и валидността на заключенията и подкрепя изграждането на практически приложими препоръки за подобряване на сигурността.

Трета глава “Анализ на резултатите” е с обем от 45 страници и в нея са интегрирани и анализирани резултатите от събраните и обработени данни от проведените проучвания. Тук е представена практическата работа, извършена от Димо Дунков при реализирането на проведения експеримент. Представените фигури и таблици предоставят изчерпателна нагледна информация за получените резултати. След детайлното категоризиране на обработените данни и интерпретирането им, докторантът достига до закономерни методически обобщения на базата на установените въздействия от прилагането на предложените в разработката механизми. Авторът установява достоверни ефекти от експерименталните методологични похвати.

В четвърта глава “Изводи и препоръки”, на базата на проведения научен анализ, докторантът е формулирал изводи, организирани в три групи според изследванията, на които са базирани: анализ на нормативната рамка и добрите практики, проведените анкетни проучвания и интервюта и анализа на рисковете и S.W.O.T. оценката. Отправени са препоръки по отношение както на професионалния и аматьорския и детско-юношеския футбол, така и на обучението и подготовката на кадри, ангажирани със сигурността. Направените изводи в широк смисъл съответстват на поставените задачи. Представените изводи и препоръки представляват важен научен продукт по изследваната тематика. В този смисъл, последната глава коректно интерпретира установените резултати и придава завършен вид на разработката.

Научни приноси

1. Дисертационният труд представлява важен принос за областта на сигурността при провеждането на спортни мероприятия. Представена е необходимата теоретична база и са анализирани най-съвременните тенденции и методи в областта.
2. Извършена е емпирична диагностика на текущото състояние на сигурността при футболните мероприятия в България. Изследването предоставя актуален моментен разрез на реалността по темата. Събраните и анализирани данни имат непосредствена стойност: могат да послужат на ангажираните институции (МВР, БФС, клубове) при планиране на политики и мерки по отношение на сигурността при провеждането на спортни мероприятия.
3. Изготвен е пилотен модел за интегриран подход – иновативен продукт на изследването. Той може да бъде използван като основа за пилотно внедряване в определена лига или град. Ако се окаже успешен, може да се доразвие и официализира. Дисертацията предоставя и визуален инструмент, който улеснява интерпретирането и комуникацията на този подход пред широка аудитория (напр. при обучение на спортни мениджъри или семинари с полиция).

Преценка на автореферата и публикациите

Авторефератът е добре структуриран и отразява в резюме съдържанието на дисертацията. Представени са отделните основни части на труда, до същността на разработката, а именно получените резултати и анализи, формулираните изводи, препоръки и научни приноси.

Докторантът е изпълнил изискването за придаване на публичност на труда преди официалната защита, като е представил две публикации. Те отразяват части от резултатите, анализите и изводите на дисертацията, което позволява да се изгради обективна първоначална представа за процеса на създаването ѝ.

Заклучение

Трудът има завършен вид. Докторантът демонстрира солидна теоретична подготовка, прецизност и коректност при осъществяване на изследването, умения, които позволяват самостоятелна работа в научно-изследователската сфера. Несъмнено трудът е реализиран от автора и показва компетентност в избраната научна област. Не откривам форми на плагиатство. С професионална и лична убеденост заявявам, че трудът на Димо Дунков представлява разработка със солидни научни приноси и приложение в спортната теория и практика. Изразявам висока оценка за изследователската прецизност и добросъвестност в предложения дисертационен експеримент.

Представената дисертация представлява напълно оформен самостоятелен труд, изграден според правилата за конструиране на научни изследвания от подобен род, показва вещото боравене на автора с литературата, научните и статистическите методи за изследване, поради което напълно подкрепям качествата и стремежа му за израстване на академичното поле. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Димо Симеонов Дунков образователната и научна степен “Доктор” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

Аз лично убедено гласувам с “ДА”.

София
17.12.2025 г.

Рецензент:
/проф. В. Панайотов, ДН/

REVIEW

**of the PhD thesis of Dimo Simeonov Dunkov, PhD student in Department of
"Weightlifting, Boxing, Fencing and Sports for All" at The National Sports Academy
"V. Levski" - Sofia on the topic: " METHODS FOR ENHANCING SECURITY IN
ORGANIZING MASS SPORTS EVENTS "**

Reviewer: Prof. Valentin Panayotov, PhD, DSc

General presentation of the procedure

The analysis of the documents under the procedure for obtaining the PhD degree shows that the doctoral student Dimo Dunkov has submitted a complete set of the necessary materials. They are in accordance with the Law on Higher Education, the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, the Regulations on the Acquisition of the Educational and Scientific Degree PhD of the National Sports Academy, as well as all the documents accompanying the procedure, which fully meets the administrative requirements.

The documents submitted by the applicant for evaluation and review are the following:

- Dissertation work;
- Autoreferate;
- Scientific publications – 2 issues.

Brief biographical details of the applicant

In 2016, Dimo Dunkov graduated from the National Sports Academy "Vasil Levski", obtaining bachelor's degrees in "Physical Education" and "Sports - Football Coach". He also holds master's degrees in "Sports and Safety" from the National Sports Academy "V. Levski" in 2018 and "History and Civilizations" from the University of Veliko Tarnovo. Since 2018, he has been a teacher at 152 Primary School "St. Cyril and Methodius" in Sofia. In 2022, he was appointed Deputy Director for Academic Affairs at 86 Primary School "St. Kliment Ohridski", and since 2025, he has been Deputy Director of Academic Affairs at 58 Primary School "Sergey Rumyantsev".

Data for the presented dissertation work

The work presented for review has a volume of 135 pages, of which 126 are text and 9 pages are references, consisting of sources (including electronic) in Cyrillic and Latin and one appendix. The work is illustrated with 9 tables and 6 figures.

The topic is contemporary and correctly formulated.

The aim and objectives are presented correctly, differentiated and aimed at solving the essence of the topic of the dissertation work.

The object of the study is mass sporting events, viewed through the prism of security, public order and risk management, with a focus on football matches. These include professional, amateur and children's and youth competitions that gather significant audience. Due to its popularity and social charge, football creates an environment of increased risk, which requires targeted security measures.

The subject of the study is the methods for improving security at football events – regulatory and institutional framework, organizational models, technical means, tactical approaches and interaction between police, security, organizers and the public. Particular attention is paid to the prevention of hooliganism, crowd management, crisis actions and the application of good international practices.

The organization of the study includes five stages:

Preparatory stage (planning and conceptualization): In this initial stage, the research goals, objectives, object and subject of the study are defined. A preliminary analysis of the existing literature and regulatory framework related to the security of sports events is carried out. A detailed action plan and timeline are prepared, which provides a structured basis for the subsequent stages.

Theoretical and analytical stage: At this stage, an in-depth analysis of regulatory documents, international standards and scientific publications related to security at sports events is carried out. Particular attention is paid to documents such as the 2016 Council of Europe Convention on an integrated approach to safety, security and attendance at football matches and other sports events and the UEFA Safety and Security Regulations. This analysis forms the theoretical framework of the study and focuses on the key aspects of security.

Empirical stage (collection of primary data): In this stage, various data collection methods were applied:

- Field observation
- Surveys
- Expert interviews.

Analytical-synthetic stage (data processing and analysis): The collected data was processed using statistical and qualitative methods. A SWOT analysis of the security system is carried out, which identifies strengths and weaknesses, opportunities and threats. This analysis integrates theoretical and empirical findings, providing a comprehensive assessment of the current state of security at football events.

Final stage (summary and recommendations): At this final stage, conclusions and recommendations are formulated, aimed at improving security at mass sports events. The recommendations are addressed to key entities – legislators, law enforcement agencies, sports clubs and fan communities. In addition, the results of the study are presented as scientific publications and reports, with the aim of sharing knowledge and promoting good practices in the field.

Structurally, the dissertation was developed according to the classic requirements for this type of scientific work and contains four main sections /chapters/:

- Literature review;
- Aim, objectives, area, methodology and organization of the study;
- Analysis of the results;
- Conclusions and recommendations.

The work is ambitious and innovative. A detailed overview of the publications of various authors concerning the problems of security in organizing sports events is presented, with particular attention being paid to football matches. Emphasis is placed on the development of specific strategies for its improvement in national and international forums. Detailed analyses of the processes in the research area have been carried out: comparative analysis, S. W. O. T. analysis, expert assessment, statistical and graphical analysis and risk analysis. Based on the questionnaire survey conducted among visitors to football matches and interviews with experts and key participants in the security of sports events, an attempt has been made to assess the main challenges in security in organizing sports events. The answers and opinions of the respondents have been used in the analysis of possible approaches and strategies for its improvement.

The first chapter “Literature Review” is 32 pages long and includes 3 sections. The main concepts and definitions in security management are clarified. International practices for security management at sporting events are examined. The different types of threats and risks in organizing sporting events are presented in detail. The European and national legislative regulations for security in the conduct of sporting events are presented.

Chapter Two “Purpose, tasks, area, methodology and organization of the study” is classically structured. The aim and objectives (6 in total) of the dissertation are clearly, precisely and comprehensively formulated. The object, subject and organization of the study are described. The experiment was conducted in five stages. The presentation of the methodology of the conducted study is resolved in 7 subsections, comprehensively describing of the procedures performed.

The following research methods were used:

- **Theoretical analysis.** A systematic review of the scientific literature, regulatory documents and international standards regulating the security of sports events was carried out. Basic concepts and models for risk management, prevention strategies, as well as documents such as the Saint-Denis Convention (2016), UEFA requirements and national legislation were analyzed.
- **Observation (field research).** Direct observation was conducted during various football matches – both high-risk professional derbies and amateur and youth tournaments. The observation system was based on a pre-developed protocol and included an assessment of access control, stewards and security behavior, reactions to risky situations, and the availability of technical means. This method allows to take into account real practices that often remain outside of official reports.
- **Survey research.** Anonymous surveys were conducted among different groups of participants – spectators, security officers, organizers and experts. The surveys aimed to assess perceptions of security, the effectiveness of the implemented measures, as well as identify gaps in the system. The collected data provide an empirical basis for quantitative analysis of key aspects of security.
- **Expert interviews.** Through interviews with representatives of the police, security companies, football clubs and fan organizations, in-depth opinions were gathered on the actual functioning of security systems. The interviews revealed barriers, good practices and potential areas for improvement.
- **S.W.O.T. analysis.** Based on the collected data, a S.W.O.T. analysis of the security system at football events was prepared. This tool summarizes the strengths and weaknesses, opportunities and threats, and serves to draw strategic conclusions and recommendations.
- **Mathematical and statistical methods.** The quantitative data from the surveys and observations were processed through descriptive statistics and comparative analyses. Appropriate statistical tools were used to assess dependencies and differences between groups, in order to objectify the results. The results were presented through graphs and tables.
- **Combining and interpreting data.** Using different methods allows for triangulation of information – confirmation of the same phenomena from

different sources. This increases the reliability and validity of conclusions and supports the development of practically applicable recommendations for improving security.

The third chapter "Analysis of the results" has a volume of 45 pages and in it the results of the collected and processed data from the conducted studies are integrated and analyzed. Here is presented the practical work carried out by Dimo Dunkov during the implementation of the conducted experiment. The presented figures and tables provide comprehensive visual information about the obtained results. After the detailed analysis of the processed data and their interpretation, the doctoral student reaches legitimate methodological summaries based on the established impacts of the implementation of the mechanisms proposed in the dissertation work. The author finds statistically reliable effects of the experimental methodological approaches.

In the fourth chapter "Conclusions and Recommendations", based on the conducted scientific analysis, the doctoral student has formulated conclusions, organized into three groups according to the research on which they are based: analysis of the regulatory framework and good practices, surveys and interviews, and analysis of risks and SWOT assessment. Recommendations are made regarding both professional and amateur and children's and youth football, as well as the education and training of personnel involved in security. The conclusions drawn in a broad sense correspond to the tasks set. The presented conclusions and recommendations represent an important scientific product on the research topic. In this sense, the last chapter correctly interprets the established results and gives a complete look to the dissertation.

Scientific contributions

1. The dissertation represents an important contribution to the field of security in organizing sports events. The necessary theoretical basis is presented and the most modern trends and methods in the field are analyzed.
2. An empirical diagnosis of the current state of security at football events in Bulgaria has been carried out. The study provides a current snapshot of reality on the topic. The collected and analyzed data have immediate value: they can serve the responsible institutions (Ministry of Interior, Bulgarian Football Union, clubs) in planning policies and measures regarding security in organizing sports events.
3. A pilot model for an integrated approach has been prepared – an innovative product of the study. It can be used as a basis for pilot implementation in a specific league or city. If it proves successful, the model can be further developed and formalized. The dissertation also

provides a visual tool that facilitates the understanding and communication of this approach to a wide audience (e.g. in training sports managers or seminars with police officers).

On the autoreferate and publications

The abstract is well structured and summarizes the content of the dissertation. The separate main parts of the work are presented, up to the essence of the dissertation, namely the obtained results and analyses, the formulated conclusions, recommendations and scientific contributions. The PhD student has fulfilled the requirement to give publicity to the work before the formal defense by presenting three publications. They reflect parts of the results, analyzes and conclusions of the dissertation, which allows to build an objective initial idea of the process of its creation.

Conclusion

The work has an accomplished form. The doctoral student demonstrates solid theoretical preparation, precision and correctness in carrying out research, skills that allow independent work in the scientific field. Undoubtedly, the thesis was authored by the candidate and shows competence in the chosen research field. I do not find any forms of plagiarism. I declare with professional and personal conviction that Dima Dunkov's work has solid scientific contributions and potential for application in sports theory and practice. I express high appreciation for the research precision and good faith in the proposed dissertation experiment.

The presented dissertation is a fully accomplished independent work, completed according to the rules for constructing scientific studies of this kind and represents the author's ability to analyze scientific literature and to administer scientific and statistical research methods. For those reasons, I entirely support her abilities and aspiration to grow and develop in the academic field. I propose to the respected scientific jury to award Dima Simeonov Dunkov the educational and scientific degree PhD in the field of higher education 7. Health care and sports, professional field 7.6. Sport, Doctoral Program "Theory and Methodology of Sports Science".

I personally vote "YES" with conviction.

Sofia

17.12.2025

Reviewer:

/prof. V. Panayotov, PhD, DSc/

